បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា

នៃ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា
នៃ
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជំពូកទី ១
អំពីការិយាល័យបណ្តោះអាសន្ន និងភារកិច្ច

ប្រការ ១ :

រដ្ឋសភាប្រជុំជាសាមញ្ញ ពីរដងក្នុង ១ ឆ្នាំ ។

សម័យប្រជុំនីមួយៗ មានថិរវេលាយ៉ាងតិចបីខែ ។

ប្រការ ២ :

នៅពេលបើកសម័យប្រជុំលើកទី ១ នៃនីតិកាលនិមួយៗ រដ្ឋសភាត្រូវចាប់ដំណើរការ ក្រោមអធិបតីភាពនៃប្រធានបណ្តោះអាសន្នមួយរូប ដែលជាបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតមានអាយុច្រើនជាងគេ ហើយដែលឥតមានគេប្តឹងតវ៉ា ហើយមានសមាជិក ៥ រូប ដែលជាបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតដែលមានអាយុតិចជាងគេ ហើយដែលឥតមានគេប្តឹងតវ៉ា ជាលេខាធិការ ដើម្បី ជួយប្រធានក្នុងការងារ ។

ក្រោមការដឹកនាំរបស់ព្រឹទ្ធសមាជិករដ្ឋសភាខាងលើនេះ រដ្ឋសភាត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើការដូចតទៅ ៖

ក - ប្រកាសតាំងភ្លាមនូវតំណាងរាស្ត្រពេញសិទ្ធិ ។

ខ - ជ្រើសតាំងប្រធាន និងអនុប្រធានទាំងពីរ របស់រដ្ឋសភា ។

វដ្តសភាមិនអាចជជែកពិភាក្សាគ្នាអ្វីឡើយ ក្រោមអធិបតីភាពរបស់ព្រឹទ្ធសមាជិករដ្ឋសភា ។

ជំពូកទី ២
អំពីសុពលភាពនៃអ្នកតំណាងរាស្ត្រ

ប្រការ ៣ :

នៅពេលបើកសម័យប្រជុំខាងលើនេះ ព្រឹទ្ធសមាជិករដ្ឋសភាប្រកាស ជូនអង្គសភា ៖

- ឈ្មោះបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតជាស្ថាពរ ដែលអង្គការរៀបចំការបោះឆ្នោតបានបញ្ជូនមក ។

- ឈ្មោះបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតដែលមានគេប្តឹងតវ៉ា ហើយដែលក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ បានបដិសេធបណ្តឹងទាំងនោះ ។

ដើម្បីសំរេចអំពីសុពលភាព ឈ្មោះអ្នកតំណាងរាស្ត្រពេញសិទ្ធិទាំងអស់នេះត្រូវបានបិទផ្សាយក្នុងរដ្ឋសភា និងផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈក្រោយពេលប្រជុំ ។

ប្រការ ៤ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រមានឋានៈនិងបុព្វសិទ្ធិ ស្មើនឹងឧត្តមមន្ត្រីជុំគលេខ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ជំពូកទី ៣
អំពីគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ និងគណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភា

ប្រការ ៥ :

ក្រោយពីព្រះមហាក្សត្រ និងព្រះមហេសី បានបើកនីតិកាលរដ្ឋសភារួចហើយ ហើយបើរង្គសភាមានសមាជិក វត្តមានប្រាំពីរភាគដប់យ៉ាងតិចនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល រដ្ឋសភាអាចដំណើរការបោះឆ្នោត ជ្រើសតាំងដាច់ដោយឡែកពីគ្នា នូវប្រធាន និងអនុប្រធានទាំងពីររបស់ខ្លួន ដោយមតិភាគច្រើនពីរភាគបីនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល។

ប្រការ ៦ :

ក្រោមអធិបតីភាពនៃប្រធានរដ្ឋសភា រដ្ឋសភាដំណើរការបោះឆ្នោត ជ្រើសតាំងសមាជិកនៃគណៈកម្មការនានារបស់រដ្ឋសភា ។

គណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភាមាន ៖

១ - គណៈកម្មការ ការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងទទួលពាក្យបណ្ដឹង
២ - គណៈកម្មការ ហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារ
៣ - គណៈកម្មការ សេដ្ឋកិច្ច ផែនការ វិនិយោគ កសិកម្ម អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងបរិដ្ឋាន
៤ - គណៈកម្មការ មហាផ្ទៃ ការពារជាតិ អង្កេត និងបោសសំអាត
៥ - គណៈកម្មការ កិច្ចការបរទេស សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ឃោសនាការនិងពត៌មាន
៦ - គណៈកម្មការ នីតិកម្ម
៧ - គណៈកម្មការ អប់រំ ធម្មការ វប្បធម៌ និងទេសចរណ៍
៨ - គណៈកម្មការ សុខាភិបាល សង្គមកិច្ច ការងារ និងកិច្ចការនារី
៩ - គណៈកម្មការ សាធារណការ ដឹកជញ្ជូន ទូរគមនាគមន៍ ប្រៃសណីយ៍ ឧស្សាហកម្ម ថាមពល និង ពាណិជ្ជកម្ម

ប្រការ ៧ :

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ រដ្ឋសភាមាន ៖

- ប្រធានរដ្ឋសភា
- អនុប្រធានទាំងពីរនៃរដ្ឋសភា
- ប្រធានគណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភា

ប្រធានរដ្ឋសភា ជាប្រធានគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ។

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា មានអាណត្តិស្មើនឹងនីតិកាលរបស់រដ្ឋសភា ។

ប្រការ ៨ :

ប្រធានរដ្ឋសភាមានមុខការដូចតទៅនេះ ៖

ក - ធានាការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋសភា ឲ្យបានត្រឹមត្រូវតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ

ខ - ដឹកនាំអង្គប្រជុំនៃរដ្ឋសភា

គ - បើកនិងលើកពេលប្រជុំនៃរដ្ឋសភា

ឃ- ចាត់ចែងការពិភាក្សាហើយចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុនៃការប្រជុំនៃរដ្ឋសភា

ង - ញ៉ាំងឲ្យប្រតិបត្តិតាមបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា

ច - រក្សាការពារសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងរដ្ឋសភា

ឆ -តំណាងរដ្ឋសភាក្នុងការទាក់ទងជាមួយព្រះមហាក្សត្រ និងអាជ្ញាធរសាធារណៈ។

ប្រការ ៩ :

អនុប្រធានទាំងពីរជួយធ្វើការប្រធាន ។ កាលបើប្រធានអវត្តមាន ឬមកធ្វើការពុំបាន អនុប្រធានធ្វើការជួសប្រធាន ។

ប្រការ ១០ :

គណៈកម្មការនីមួយៗ ត្រូវជ្រើសតាំង ប្រធានមួយរូប អនុប្រធានមួយរូប និងលេខាធិការមួយរូប ដោយវិធីបោះឆ្នោត ។

គណៈកម្មការនីមួយៗ មានសមាជិកយ៉ាងតិច ៧ រូប ។

កូរ៉ុមសំរាប់ប្រជុំ គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ ឬគណៈកម្មការនានា ត្រូវឲ្យមានលើសពីពាក់កណ្តាល នៃចំនួនសមាជិក ។

ប្រការ ១១ :

រដ្ឋសភាអាចតាំងគណៈកម្មការពិសេស ដែលមានសមាជិកច្រើន ឬតិចតាមតម្រូវការ ។

ប្រការ ១២ :

គណៈកម្មការនីមួយៗ អាចស្នើសុំប្រធានរដ្ឋសភាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ដែលមិនមែនជាអ្នកតំណាងរាស្ត្រ ឲ្យចូលរួមធ្វើការបាន ។ អ្នកជំនាញនោះគ្មានសិទ្ធសំរេច ក្នុងគណៈកម្មការទេ ។

ប្រការ ១៣ :

សមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ និងគណៈកម្មការនានារបស់រដ្ឋសភាដែលខានមកប្រជុំដោយឥតជូនដំណឹង ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ និង ៧២ ។

ជំពូកទី ៤
អំពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន

ប្រការ ១៤ :

រដ្ឋសភាមានអគ្គលេខាធិការដ្ឋានមួយ ទទួលបន្ទុកខាងការរៀបចំធ្វើកំណត់ហេតុរបស់រដ្ឋសភា និងរបស់គណៈកម្មការនានា ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាននេះទទួលរ៉ាប់រងផងដែរនូវគ្រប់កិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់រដ្ឋសភាព្រមទាំងទំនាក់ទំនងផ្សេងៗ ក្រៅរដ្ឋសភា ។

ប្រការ ១៥ :

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវដឹកនាំដោយ អគ្គលេខាធិការមួយរូប និងមានអគ្គលេខាធិការរងមួយរូបជាអ្នកជំនួយការ ។

អគ្គលេខាធិការ និងអគ្គលេខាធិការរងត្រូវជ្រើសតាំងក្នុងចំណោមមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់មានពិសោធន៍ក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលយ៉ាងតិច ១០ ឆ្នាំ ហើយដែលមិនមែនជាសមាជិករដ្ឋសភា និងមិនមែនជាអ្នកដឹកនាំក្នុង គណបក្សនយោបាយណាមួយ ។

ប្រការ ១៦ :

អគ្គលេខាធិការ និងអគ្គលេខាធិការរងត្រូវតែងតាំងដោយព្រះរាជក្រឹត្យតាមសេចក្ដីស្នើរបស់ប្រធានរដ្ឋសភា ក្រោយពីបានពិគ្រោះជាមួយអនុប្រធានទី១ និងអនុប្រធានទី២ នៃរដ្ឋសភា ។

អគ្គលេខាធិការ និងអគ្គលេខាធិការរង មានឋានៈស្មើនឹងរដ្ឋលេខាធិការ និងអនុរដ្ឋលេខាធិការ ។

ប្រការ ១៧ :

បុគ្គលិកនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានទាំងអស់ ត្រូវតែងតាំងដោយប្រធានរដ្ឋសភាតាមសេចក្ដីស្នើរបស់អគ្គលេខាធិការ ។

ប្រការ ១៨ :

កំណត់ហេតុទាំងអស់និងឯកសារដទៃទៀត របស់រដ្ឋសភាត្រូវរក្សាទុកនៅក្នុងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ហើយមិនត្រូវធ្វើឲ្យបែកខ្ចរខ្ចាយទៅខាងក្រៅដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីប្រធានឡើយ ។

ជំពូកទី ៥
អំពីរបៀបវារៈ

ប្រការ ១៩ :

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភាជាអ្នករៀបចំរបៀបវារៈនៃពេលប្រជុំនីមួយៗ ។ មុនផុតពេលប្រជុំនីមួយៗ ប្រធានអានរបៀបវារៈ សម្រាប់ពេលប្រជុំបន្តទៅទៀត ។

ប្រការ ២០ :

ក្នុងរបៀបវារៈ មានសេចក្តីជាលំដាប់មុនក្រោយដូចតទៅនេះ ៖

១ - បញ្ហាទាំងឡាយដែលរដ្ឋសភាបានសំរេចថាទុកជាការប្រញាប់

២ - បញ្ហាទាំងឡាយដែលរាជរដ្ឋាភិបាលជូនមករដ្ឋសភា

ជំពូកទី ៦
អំពីសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និង សេចក្តីស្នើច្បាប់

ប្រការ ២១ :

សេចក្តីព្រាងច្បាប់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបញ្ជូនមកគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់នោះជាលិខិតលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយត្រូវចែកជូនអ្នក តំណាងរាស្ត្រទាំងអស់ ព្រមទាំងសេចក្តីថ្លែងហេតុមកជាមួយផង ។

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា បញ្ជូនសេចក្តីនោះទៅគណៈកម្មការតាមមុខជំនាញឲ្យពិនិត្យ ។ កាលបើពិនិត្យរួចហើយ ប្រធាននៃគណៈកម្មការនោះត្រូវនាំយកយោបល់របស់គណៈកម្មការមកជំរាបជូនរដ្ឋសភា ។

ប្រការ ២២ :

សេចក្តីស្នើច្បាប់ដែលអ្នកតំណាងរាស្ត្រជាអ្នកធ្វើនោះ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ចែកជាមាត្រាហើយមានសេចក្តីថ្លែងហេតុនៅខាងដើមជាប់មកផង ។

ប្រការ ២៣ :

អ្នកតែងសេចក្តីស្នើច្បាប់ មានសិទ្ធិចូលរាយការណ៍ជំរាបគណៈកម្មការ ដែលពិនិត្យសេចក្តីស្នើនោះ ។

ប្រការ ២៤ :

គណៈកម្មការអាចសន្និដ្ឋានថា ៖

- សូមឲ្យរដ្ឋសភាលើកចោលពុំពិចារណាក៏បាន ។
- សូមឲ្យរដ្ឋសភាបញ្ចេញមតិជាមុនសិន តើគួរទទួលពិចារណា ឬទេ ។
- សូមឲ្យរដ្ឋសភាទទួលពិចារណាហើយ នឹងទុកជាការប្រញាប់ផងក៏បាន ។

ប្រការ ២៥ :

អ្នកតែងសេចក្តីស្នើច្បាប់ អាចដកសេចក្តីស្នើនោះចេញបាន ទោះបីរដ្ឋសភាចាប់ពិភាក្សាហើយក៏ដោយ ។ សេចក្តីស្នើច្បាប់ដែលដកចេញនោះសមាជិកឯទៀតអាចសុំឲ្យរដ្ឋសភាពិភាក្សាវិញបាន ។

ជំពូកទី ៧
អំពីការពិភាក្សាលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និង សេចក្តីស្នើច្បាប់

ប្រការ ២៦ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រគ្រប់រូប អាចស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់បាន ។ ពាក្យសុំធ្វើវិសោធនកម្មនេះ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជូនទៅគណៈកម្មការជំនាញក៏បាន ឬជូនទៅរដ្ឋសភា ក្នុងពេលប្រជុំពេញអង្គក៏បាន ។

ប្រការ ២៧ :

អង្គសភាសំរេចថា យល់ព្រមឬមិនយល់ព្រម យកពាក្យសុំនោះមកពិភាក្សា។

ប្រការ ២៨ :

អង្គសភាមិនអនុម័តលើវិសោធនកម្ម ក្នុងថ្ងៃដែលទទួលពាក្យសុំនោះទេ វៀរលែងតែជាការប្រញាប់ ។

ប្រការ ២៩ :

ការពិភាក្សាលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ត្រូវចាប់ផ្តើមពិនិត្យពិចារណា លើខ្លឹមសារទាំងមូលសិន រួចទើបពិភាក្សាលើមាត្រាមួយម្តងៗ វៀរលែងតែសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ដែលទាក់ទងនឹងថវិកាជាតិ ការបើកឥណទានថ្មី ការបន្ថែម ឬការបង្កើតមុខចំណូលថ្មី ។

ជំពូកទី ៨
អំពីបញ្ញត្តិពិសេសសំរាប់ថវិកាជាតិ និងថវិកាសំរាប់រដ្ឋសភា

ប្រការ ៣០ :

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវញែកនិងបំបែកជាលំអិត ឲ្យបានច្បាស់លាស់តាមការកំណត់ក្នុងច្បាប់ ស្តីពីរបបគ្រប់គ្រងរូបិយវត្ថុ និងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៥៧ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

ប្រការ ៣១ :

សេចក្តីស្នើច្បាប់ថវិការបស់រដ្ឋសភា ត្រូវអនុម័តដោយរដ្ឋសភាហើយបញ្ជូនទៅ ក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីបញ្ចូលក្នុងថវិកាជាតិ ។

ជំពូកទី ៩
អំពីសំណួរ និង ចម្លើយ

ប្រការ ៣២ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រមានសិទ្ធិដាក់សំណួរដល់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ សំណួរនេះ ត្រូវសរសេរជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរប្រគល់ជូនតាមរយៈប្រធានរដ្ឋសភា ។

ចម្លើយអាចធ្វើឡើងដោយរដ្ឋមន្ត្រីមួយរូបឬច្រើនរូប អាស្រ័យដោយបញ្ហាដែលបានចោទឡើង ពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋមន្ត្រីមួយរូបឬច្រើនរូប ។ បើបញ្ហាពាក់ព័ន្ធដល់នយោបាយទូទៅរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នាយករដ្ឋមន្ត្រីត្រូវឆ្លើយផ្ទាល់ខ្លួន ។

ចម្លើយរបស់រដ្ឋមន្ត្រីឬរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី អាចធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ ឬសរសេរជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ។

ចម្លើយខាងលើនេះ ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលប្រាំពីរថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលសំណួរ។

ចំពោះចម្លើយផ្ទាល់មាត់ ប្រធានរដ្ឋសភាអាចសំរេចបើកឲ្យមានឬមិនឲ្យមានការជជែកដេញដោល ។ បើគ្មានការបើកឲ្យជជែកដេញដោលទេ នោះចម្លើយរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ឬរបស់នា-យករដ្ឋមន្ត្រី នឹងបញ្ចប់សំណួរតែម្តង ។

ប្រការ ៣៣ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រ ដែលបានតាំងសំណួរចំពោះរដ្ឋមន្ត្រីណាមួយ អាចសុំដកលិខិតតាំងសំណួររបស់ខ្លួនចេញបាន ។

អ្នកតំណាងរាស្ត្រឯទៀត អាចទទួលយកពាក្យសុំតាំងសំណួរ ដែលដកចេញហើយនោះ ទៅជូនប្រធានរដ្ឋសភាសាជាថ្មីទៀតបាន កាលបើយល់ឃើញថាចាំបាច់ ។

បើមានការបើកឲ្យជជែកដេញដោល ម្ចាស់សំណួរ វាគ្មិនឯទៀតនិងរដ្ឋមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ ឬនាយករដ្ឋមន្ត្រីអាចជជែកប្តូរយោបល់ក្នុងរយៈពេលដែលមិនអាច លើសពីមួយពេលប្រជុំឡើយ ។

រដ្ឋសភាកំណត់ទុកពេលមួយថ្ងៃក្នុងមួយសប្តាហ៍ សម្រាប់ការឆ្លើយសំណួរ ។

ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ សម័យប្រជុំសំរាប់ឆ្លើយសំណួរខាងលើនេះ មិនអាចបើកលទ្ធភាពឲ្យមានការបោះឆ្នោតប្រភេទណាមួយបានឡើយ ។

ប្រការ ៣៤ :

គណៈកម្មការទាំងឡាយរបស់រដ្ឋសភា អាចអញ្ជើញរដ្ឋមន្ត្រី ឬវរជនណាមួយ មកបំភ្លឺអំពីបញ្ហាអ្វីមួយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ។

ប្រការ ៣៥ :

រដ្ឋសភាអាចទម្លាក់សមាជិកគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ឬទម្លាក់រាជរដ្ឋាភិបាលពីតំណែង ដោយអនុម័តញត្តិបន្ទោសតាមសម្លេងឆ្នោតភាគច្រើនពីរភាគបី នៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

ញត្តិបន្ទោសរាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានលើកឡើងជូនរដ្ឋសភាដោយ តំណាង - រាស្ត្រចំនួនសាមសិបនាក់យ៉ាងតិច ទើបរដ្ឋសភាអាចលើកមកពិភាក្សាបាន ។

ជំពូកទី ១០
អំពីការបញ្ចេញមតិ

ប្រការ ៣៦ :

ក្នុងបញ្ហាទាំងឡាយដែលរដ្ឋសភាត្រូវពិនិត្យ រដ្ឋសភាបញ្ចេញមតិដោយវិធី ៣ យ៉ាង គឺដោយលើកដៃ ដោយបោះឆ្នោតចំហ ឬដោយបោះឆ្នោតសម្ងាត់ ។

ប្រការ ៣៧ :

ចំពោះការបញ្ចេញមតិដោយវិធីលើកដៃ ប្រធាននិងលេខាធិការទាំងឡាយជាអ្នករាប់ចំនួនសមាជិកដែលលើកដៃ ។ បើប្រធាននិងលេខាធិការទាំងនោះឃើញថាការបញ្ចេញមតិមិនបានលទ្ធផលច្បាស់លាស់ទេ នោះត្រូវបញ្ចេញមតិនិងរាប់សាជាថ្មីទៀត ។

ប្រការ ៣៨ :

កាលបើការបញ្ចេញមតិដោយវិធីលើកដៃបានធ្វើពីរដងហើយ នៅតែមិនទាន់បានលទ្ធផលច្បាស់លាស់ទេនោះ ត្រូវប្រើវិធីបោះឆ្នោតជាចំហ ។

វិធីបោះឆ្នោតចំហនេះត្រូវធ្វើដូចតទៅ ៖

អាជ្ញាសភាកាន់ហិបឆ្នោត ដើរទទួលប្រមូលយកសន្លឹកឆ្នោតពីសមាជិករដ្ឋសភា ។ សមាជិករដ្ឋសភាត្រូវសរសេរឈ្មោះខ្លួនលើសន្លឹកឆ្នោតនោះ ។ សន្លឹកឆ្នោតមានបីយ៉ាង ៖ ពណ៌ខៀវសំគាល់ថាមិនព្រម ពណ៌សសំគាល់ថាព្រម និងពណ៌សឆ្នូតខៀវសំគាល់ថាអនុប្បវាទ ។

ក្រោយពីបោះឆ្នោតរួចស្រេចហើយ លេខាធិការរាប់សន្លឹកឆ្នោត ។ ដល់រាប់សន្លឹកឆ្នោតរួចហើយ ប្រធានរដ្ឋសភាត្រូវប្រកាសលទ្ធផលជូនអង្គសភាស្តាប់ ។

ប្រការ ៣៩ :

វិធីបោះឆ្នោតចំហនៅវេទិកា ប្រព្រឹត្តទៅដូចតទៅនេះ ៖

អ្នកតំណាងរាស្ត្រម្នាក់ៗ ដើរយកសន្លឹកឆ្នោតមកបោះក្នុងហិបដែលដាក់នៅលើវេទិកា ។

វិធីនេះនឹងយកមកប្រើបាន លុះត្រាតែមានអ្នកតំណាងរាស្ត្រ ១០ នាក់យ៉ាងតិចស្នើសុំ ។

ប្រការ ៩០ :

វិធីបោះឆ្នោតសម្ងាត់ ត្រូវតែប្រើក្នុងការជ្រើសតាំង ការសំដែងការទុកចិត្តនិងការអនុម័តញត្តិបន្ទោស ។

ការអនុម័តច្បាប់ធ្វើវិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញ អាចប្រព្រឹត្តដោយវិធីបោះឆ្នោតសម្ងាត់ដែរ ។

ប្រការ ៩១ :

ការអនុម័តទាំងឡាយត្រូវយកតាមមតិភាគច្រើន ដែលមានកំណត់ក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។ ក្រៅពីនេះ មតិភាគច្រើនដាច់ខាតនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ត្រូវទុកជាបានការ ។

ប្រការ ៩២ :

បើចំនួនមតិយល់ព្រម និងចំនួនមតិមិនយល់ព្រមស្មើគ្នា ការបោះឆ្នោតត្រូវធ្វើម្តងទៀត ។ បើលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតលើកទី ២ នៅតែស្មើគ្នា ត្រូវទុកថារដ្ឋសភាមិនយល់ព្រម ។

ប្រការ ៩៣ :

ក្រោយបានលទ្ធផលនៃការបញ្ចេញមតិរួចហើយ ប្រធានរដ្ឋសភាត្រូវប្រកាសថា រដ្ឋសភាបានអនុម័តយល់ព្រមហើយ ឬថារដ្ឋសភាបានអនុម័តមិនយល់ព្រមទេ ៕

ជំពូកទី ១១
អំពីការប្រកាសការប្រញាប់

ប្រការ ៤៤ :

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ សេចក្តីស្នើច្បាប់ ឬញត្តិណាមួយ ដែលត្រូវបានប្រកាសថាជាការប្រញាប់ ត្រូវចុះក្នុងរបៀបវារៈ ពិភាក្សាមុនគេ ។

ប្រការ ៤៥ :

ការប្រញាប់នេះ អាចស្នើសុំឡើងដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ដោយម្ចាស់សេចក្តីស្នើច្បាប់ ឬ ដោយម្ចាស់ញត្តិ ។

រដ្ឋសភាត្រូវសំរេចលើពាក្យសុំដែលមានចែងក្នុងប្រការខាងលើនេះ ។

ប្រការ ៤៦ :

អ្នកសុំឲ្យប្រកាសទុកជាការប្រញាប់ ត្រូវជូនហេតុផលមកផង ។ ប្រធាននាំសេចក្តីនោះទៅថ្លែងជំរាបរដ្ឋសភា ហើយរដ្ឋសភាសំរេចថាយល់ព្រមទុកជាការប្រញាប់ ឬមិនយល់ព្រម ។

ជំពូកទី ១២
អំពីរបៀបប្រជុំ

ប្រការ ៤៧ :

កូរ៉ុមសំរាប់ប្រជុំ ត្រូវមានសមាជិករដ្ឋសភាប្រាំពីរភាគដប់ នៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

ប្រការ ៤៨ :

អាសនានុក្រមនៃអ្នកតំណាងរាស្ត្រសាមញ្ញ ត្រូវរៀបតាមលំដាប់អាយុ ។

ប្រការ ៤៩ :

ការកំណត់ថ្ងៃប្រជុំ ត្រូវធ្វើជាលិខិតផ្ញើទៅជូនអ្នកតំណាងរាស្ត្រ ។ បើការកំណត់ដោយផ្ទាល់មាត់ក្នុងពេលប្រជុំ ការកំណត់នេះត្រូវធ្វើជាលិខិតផ្ញើទៅជូនអ្នកតំណាង-រាស្ត្រដែលមិនបានមកប្រជុំ ។

តាមធម្មតា ពេលប្រជុំត្រូវកំណត់យ៉ាងតិច ២ ថ្ងៃមុន វៀរលែងតែក្នុងការប្រញាប់ ។

ប្រការ ៥០ :

លិខិតអញ្ជើញត្រូវមានភ្ជាប់ទៅជាមួយនូវរបៀបវារៈប្រជុំ វៀរលែងតែក្នុងការប្រញាប់ ។

ប្រការ ៥១ :

ក្នុងពេលប្រជុំណាមួយ បើប្រធាននិងអនុប្រធានរដ្ឋសភាមិននៅ ដោយមានហេតុការណ៍អ្វីជាពិសេស នោះរដ្ឋសភាអាចជ្រើសតាំងប្រធានបណ្ដោះអាសន្នមួយរូប ឲ្យដឹកនាំការប្រជុំ ។

ប្រការ ៥២ :

បើមានបញ្ហាអ្វីនឹងថ្លែងជំរាបរដ្ឋសភា នោះប្រធានអាចថ្លែងមុននឹងចាប់ធ្វើការតាមរបៀបវារៈ ។

ប្រការ ៥៣ :

តាមធម្មតា ការប្រជុំត្រូវដំណើរការជាលំដាប់តាមរបៀបវារៈ វៀរលែងតែក្នុងពេលប្រជុំខ្លះ ដែលអង្គសភាសំរេចផ្សេងពីនេះ ។

មុននឹងចាប់ផ្ដើមសម័យប្រជុំ រដ្ឋសភាអនុម័តរបៀបវារៈនិងសមាសភាពគណៈលេខាសំរាប់សម័យប្រជុំ ។

ប្រការ ៥៤ :

បើប្រធានយល់ឃើញថា ជាការមានប្រយោជន៍ ឬ ជាការចាំបាច់ ឬបើមានអ្នកតំណាងរាស្ត្រ ១០ នាក់យ៉ាងតិចស្នើសុំ ប្រធានអាចលើកពេលប្រជុំបាន ។

ប្រការ ៥៥ :

សមាជិកទាំងឡាយនៃរដ្ឋសភា ត្រូវសុំហើយទទួលសេចក្ដីអនុញ្ញាតពីប្រធានជាមុនសិន ទើបនិយាយបាន ។

ប្រការ ៥៦ :

តាមធម្មតា លេខាធិការត្រូវកត់ឈ្មោះអ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលសុំនិយាយជាលំដាប់ តាមសុំមុនសុំក្រោយ ។

ប្រការ ៥៧ :

ក្នុងការជជែកពិភាក្សា វាគ្មិនត្រូវនិយាយឆ្លាស់គ្នា អ្នកគាំទ្រនិយាយម្ដង រួចអ្នកជំទាស់និយាយម្ដង ។

ប្រការ ៥៨ :

តាមគោលការណ៍ រយៈពេលនិយាយសម្រាប់អ្នកតំណាងរាស្ត្រម្នាក់ៗ ត្រូវមានកំណត់ ។ អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលបានអនុញ្ញាតឲ្យនិយាយ ត្រូវនិយាយតែពីរឿងដែលកំពុងពិភាក្សា ។ បើនិយាយក្រៅរឿង ប្រធានត្រូវរំលឹកឲ្យធ្វើតាមរបៀបខាងលើនេះវិញ ។

ប្រការ ៥៩ :

តាមធម្មតាអ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលបានចុះឈ្មោះសុំនិយាយ និយាយបាន ២០ នាទីយ៉ាងយូរ ។ អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលគ្រាន់តែសុំឆ្លើយតប និយាយបានតែ ៥ នាទីទេ ។

បើប្រធានយល់ឃើញថាជាការចាំបាច់ឬជាការមានប្រយោជន៍ក្នុងការពិភាក្សានោះ ប្រធានអាចអនុញ្ញាតបន្ថែមពេលឲ្យនិយាយ ១០ នាទីទៀតបាន ។ ការបន្ថែមនេះ អាចអនុញ្ញាតឲ្យបន្តបាន ៣ ដងក្នុងរឿងដដែល ។

ប្រការ ៦០ :

បទបញ្ញត្តិអំពីការចុះឈ្មោះសុំនិយាយជាលំដាប់គ្នា និងអំពីកំណត់រយៈពេលនិយាយនេះ ប្រើសម្រាប់តែអ្នកតំណាងរាស្ត្រ មិនត្រូវប្រើសម្រាប់សមាជិក និងអ្នកតំណាងនៃរាជរដ្ឋាភិបាលទេ ។

ប្រការ ៦១ :

បើមានការជ្រួលច្របល់ក្នុងពេលប្រជុំហើយប្រធានហាមពុំស្តាប់ នោះប្រធានអាចលើកពេលប្រជុំ ដោយក្រោកដើរចេញពីសាលប្រជុំ ។

ប្រការ ៦២

ហាមមិនឲ្យនិយាយកាត់ពាក្យអ្នកដទៃ មិនឲ្យនិយាយវាយប្រហារលើបុគ្គល មិនឲ្យសំដែងអាការៈផ្សេងៗ ដែលនាំឲ្យខូចសណ្តាប់ធ្នាប់ ។

ជំពូកទី ១៣
អំពីការរក្សាសេចក្ដីស្ងប់ក្នុងពេលប្រជុំ

ប្រការ ៦៣ :

ប្រធានរដ្ឋសភាមានភារៈរក្សាការពារ មិនឲ្យមានភ័យន្តរាយខាងក្នុងក្ដី មកពីខាងក្រៅក្ដី ដែលកើតមានឡើងដល់រដ្ឋសភា ។ ដើម្បីធ្វើឲ្យសំរេចកិច្ចនេះ ប្រធានរដ្ឋសភាអាចប្រើកម្លាំងនគរបាល ឬ សុំអន្តរាគមន៍ពីកម្លាំងទ័ព ។

ប្រការ ៦៤ :

ការថែរក្សាការពារសេចក្ដីសុខសាន្តរបស់រដ្ឋសភា ត្រូវធ្វើឡើងដោយប្រធានរដ្ឋសភាក្នុងនាមរដ្ឋសភា ។ ជាគោលការណ៍ ប្រធានរដ្ឋសភាអនុញ្ញាតឲ្យសាធារណជនចូលក្នុងសាលប្រជុំបាន តាមចំនួនកន្លែងដែលមាន ។ ប៉ុន្តែបើជនណាធ្វើឲ្យរង្កៀសតាមវិធីណាក្ដី ដល់ការពិភាក្សារបស់អង្គសភា ប្រធានអាចបញ្ជាឲ្យបណ្ដេញចេញភ្លាម ។

ប្រការ ៦៥ :

កាលបើអង្គសភាសំរេចថា ត្រូវប្រជុំជាសំងាត់ នោះមុននឹងបើកពេលប្រជុំ ប្រធានរដ្ឋសភានិងលេខាធិការ ត្រូវត្រួតមើលឲ្យជាក់ច្បាស់ជាមុនសិនថាពិតជាគ្មានមនុស្សដទៃនៅក្នុងបន្ទប់ប្រជុំទេ ។

ជំពូកទី ១៤
អំពីការខានមកប្រជុំ

ប្រការ ៦៦ :

ក្នុងពេលប្រជុំនិមួយៗ លេខាធិការស្រង់ឈ្មោះអ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលអវត្ត-មានដោយបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុនៃអវត្តមាននេះ ។

ប្រការ ៦៧ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រមិនអាចអវត្តមាន ដោយមិនមានការអនុញ្ញាតពីប្រធានរដ្ឋសភាបានឡើយ ។

ប្រការ ៦៨ :

ប្រធានអាចអនុញ្ញាតឲ្យសមាជិករដ្ឋសភាឈប់បានយ៉ាងយូររួមទាំងអស់១៥ថ្ងៃក្នុងសម័យប្រជុំនីមួយៗ ។ ការឈប់លើសពី ១៥ថ្ងៃ ត្រូវសុំឲ្យអង្គសភាអនុម័តយល់ព្រម ។

ប្រការ ៦៩ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្ររូបណាដែលអវត្តមានដោយមូលហេតុមានជម្ងឺរយៈពេល ៥ថ្ងៃជាប់ៗគ្នា ត្រូវមានសំបុត្រពេទ្យយកមកជាសំអាង ។

ប្រការ ៧០ :

តំណាងរាស្ត្រណាឈប់ខានមកប្រជុំលើសពីបីថ្ងៃដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ត្រូវកាត់ប្រាក់បំណាច់រដ្ឋសភាចំពោះថ្ងៃដែលអវត្តមាននោះ ។

ប្រការ ៧១ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្ររូបណា បានទទួលការអនុញ្ញាតឲ្យឈប់ ហើយឈប់លើសចំនួនថ្ងៃអនុញ្ញាត នោះត្រូវកាត់ប្រាក់បំណាច់ចំពោះថ្ងៃដែលឈប់លើសពីការអនុញ្ញាត។

ប្រការ ៧២ :

កាលបើមានសេចក្តីអញ្ជើញមកប្រជុំតាមបទបញ្ញត្តិនៃប្រការ ៤៩ ហើយអ្នកតំណាងរាស្ត្រមិនបានមកប្រជុំដោយឥតមានមូលហេតុយកជាការបាន អ្នកតំណាងរាស្ត្រនោះត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ក - ការខានមកប្រជុំលើសពី ២ ថ្ងៃត្រូវព្រមាន

ខ - បើបានទទួលការព្រមានដល់ទីលំនៅហើយ ហើយនៅតែមិនចូលមកប្រជុំ នោះត្រូវកាត់ប្រាក់បំណាច់រដ្ឋសភាតាមចំនួនថ្ងៃអវត្តមាន ។ ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យនេះត្រូវប្រគល់ដល់ទីលំនៅរបស់សាម៉ីខ្លួន ។

គ - បើបានទទួលដំណឹងលើកក្រោយនេះហើយ ហើយនៅតែមិនចូលមកប្រជុំ ឬមិនផ្តល់សេចក្តីដោះសារ ដោយមានមូលហេតុយកជាការបាន នោះត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ ទី៣ គឺកាត់ប្រាក់បំណាច់រដ្ឋសភា តាមចំនួនថ្ងៃអវត្តមាន ហើយថែមទាំងបណ្តេញចេញពីការប្រជុំចំនួន ១៥ ថ្ងៃ ។

បើបានទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យទាំង៣ យ៉ាងខាងលើនេះហើយ ហើយក្នុងរវាងមួយខែក្រោយមក អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលនៅតែប្រព្រឹត្តខុសទៀត ត្រូវធ្វើទណ្ឌកម្មខាងវិន័យជាទម្ងន់ ដោយកាត់ប្រាក់បំណាច់តាមចំនួនថ្ងៃ ដែលអវត្តមាននិងបណ្តេញ ពីការប្រជុំរយៈពេលមួយខែ ប្រកាសផ្សាយដល់មហាជន នៅក្នុងមណ្ឌលនៃអ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលបានប្រព្រឹត្តខុស ។

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ជាអ្នកដាក់ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យដោយស្វ័យប្រវត្តិ កាលបើបានដឹងច្បាស់ថា ហេតុដែលខានមកប្រជុំនោះមិនអាចយកជាការបាន វៀរលែងតែ ករណីដែលរដ្ឋសភាបានទទួលពាក្យតវ៉ាសមហេតុផល អំពីសាមីខ្លួនក្នុងពេលប្រជុំពេញអង្គ។

ជំពូកទី ១៥
អំពីវិន័យ

ប្រការ ៧៣ :

ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ ដែលយកមកប្រើចំពោះអ្នកតំណាងរាស្ត្រមានដូចតទៅ ៖

ក - ក្រើនរំលឹក

ខ - ក្រើនរំលឹកដោយចុះក្នុងកំណត់ហេតុ

គ - បន្ទោស

ឃ - បន្ទោសហើយបណ្តេញចេញមួយរយៈពេលពីសាលប្រជុំ ។

ប្រការ ៧៤ :

ប្រធានរដ្ឋសភាត្រូវក្រើនរំលឹកវាគ្មិនណាដែលប្រព្រឹត្តខុស ឬអ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលធ្វើឲ្យខូចសណ្តាប់ធ្នាប់ដោយល្មើសនឹងបទបញ្ញត្តិនៃប្រការ ៦២ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនេះ ។

ប្រការ ៧៥ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលត្រូវបានក្រើនរំលឹកមួយដងហើយ ហើយនៅតែប្រព្រឹត្តខុសដដែលទៀតនៅក្នុងពេលប្រជុំតែមួយនោះ ប្រធានរដ្ឋសភាត្រូវក្រើនរំលឹកម្តងទៀត ដោយចុះសេចក្តីក្រើនរំលឹកនោះទុកក្នុងកំណត់ហេតុនៃអង្គប្រជុំ ។

ប្រការ ៧៦ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលត្រូវបានក្រើនរំលឹកហើយមានចុះក្នុងកំណត់ហេតុផង ត្រូវបានកាត់ប្រាក់បំណាច់ប្រចាំខែចំនួនមួយភាគបួន ។

ប្រការ ៧៧ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលត្រូវបន្ទោសនោះគឺ ៖

ក - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណា ដែលប្រធានបានក្រើនរំលឹក ព្រមទាំងចុះសេចក្តីក្នុងកំណត់ហេតុហើយ ហើយនៅតែមិនរាងចាល ។

ខ - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណា ដែលត្រូវបានក្រើនរំលឹក ៣ ដងហើយ ហើយនៅតែធ្វើខុសដដែលក្នុងវេលា ៣០ ថ្ងៃ ។

គ - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណា ដែលនាំអាទិ៍ឲ្យមានការជ្រួលច្របល់ក្នុងសាលប្រជុំ ឬ នាំអាទិ៍អ្នកតំណាងរាស្ត្រច្រើនគ្នា កុំឲ្យព្រមធ្វើការក្នុងរដ្ឋសភា ។

ឃ - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណា ដែលជេរប្រមាថមើលងាយ ឬ បង្កជម្លោះ ឬ គំរាមកំហែងអ្នកតំណាងរាស្ត្រឯទៀត ។

ប្រការ ៧៨ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលត្រូវបន្ទោស ហើយបណ្តេញចេញមួយរយៈពេលពីអង្គប្រជុំគឺ ៖

ក - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណា ដែលត្រូវបន្ទោស ហើយនៅតែមិនរាងចាល

ខ - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណា ដែលញុះញង់ឲ្យប្រើហិង្សា ។

គ - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលជេរប្រមាថមើលងាយរដ្ឋសភាឬប្រធាន-រដ្ឋសភា ។

ឃ- អ្នកតំណាងរាស្ត្រណា ដែលប្រព្រឹត្តខុសដោយប្រមាថមើលងាយព្រះមហាក្សត្រ ។

ប្រការ ៧៩ :

ការបន្ទោស ឬ ការបន្ទោសហើយបណ្តេញចេញផង ត្រូវអនុម័តដោយអង្គសភាតាមវិធីលើកដៃ ឬបោះឆ្នោតចំហ តាមសេចក្តីស្នើពីប្រធានរដ្ឋសភា ។

ប្រការ ៨០ :

ការបន្ទោសនាំឲ្យទទួលទណ្ឌកម្មដូចតទៅ ៖

ក - កាត់ប្រាក់បំណាច់ប្រចាំខែចំនួនហាសិបភាគរយ

ខ- ប្រកាសផ្សាយជាសាធារណៈ នូវសំរង់កំណត់ហេតុបន្ទោសព្រមទាំងយកទៅបោះពុម្ព ហើយបិទនៅគ្រប់ឃុំ ក្នុងមណ្ឌលរបស់អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលមានកំហុស ។

ប្រការ ៨១ :

ការបន្ទោសហើយបណ្តេញផង នាំឲ្យទទួលទណ្ឌកម្មដូចតទៅ ៖

ក - កាត់ប្រាក់បំណាច់ប្រចាំខែ ហាសិបភាគរយក្នុងរយៈពេល ២ ខែ ។

ខ- ប្រកាសផ្សាយជាសាធារណៈ នូវសំរង់កំណត់ហេតុបន្ទោសព្រមទាំងយកទៅបោះពុម្ព ហើយបិទនៅគ្រប់ឃុំក្នុងមណ្ឌលរបស់អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលមានកំហុស។

គ- ហាមមិនឲ្យចូលមកធ្វើការក្នុងរដ្ឋសភា ក្នុងវេលា១៥ពេលប្រជុំជាបន្តបន្ទាប់ ។

ជំពូកទី ១៦
អំពីការសុំកែប្រែបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា

ប្រការ ៨២ :

បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនេះនឹងកែប្រែបាន លុះត្រាតែមានសេចក្តីស្នើសុំពីអ្នកតំណាងរាស្ត្រមួយភាគបួនយ៉ាងតិច នៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ហើយត្រូវបានអនុម័តយល់ព្រម ដោយសំឡេងភាគច្រើន ពីរភាគបីនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

ជំពូកទី ១៧

អន្តរប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ៨៣ :

អាសនៈរបស់អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលនៅទំនេរ ដោយសុំលាលែង ដោយបោះបង់ចោលការងារចំនួន៣ខែគ្មានការអនុញ្ញាត ឬដោយទទួលមរណភាព ត្រូវបំពេញជំនួសដោយអ្នកតំណាងរាស្ត្រថ្មី ដែលជ្រើសរើសក្នុងបញ្ជីបេក្ខជនឈរឈ្មោះ តំណាងគណបក្សក្នុងមណ្ឌលជាមួយគ្នា ។

បទបញ្ញាផ្ទៃក្នុងនេះ ត្រូវបានរដ្ឋសភា នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុម័តនៅថ្ងៃទី២៧ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៣ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ១ នីតិកាលទី ១ ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៣

ប្រធានរដ្ឋសភា

ជា ស៊ីម

គណៈកម្មការរៀបរៀង
បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋសភា

១ -	ឯកឧត្តម អ៊ឹង គៀត	ប្រធាន
២ -	ឯកឧត្តម ចែម ស្គួន	អនុប្រធាន
៣ -	ឯកឧត្តមបណ្ឌិត តាវ សេងហួរ	អ្នករាយការណ៍
៤ -	ឯកឧត្តម យូ ហុកគ្រី	សមាជិក
៥ -	ឯកឧត្តម ចៅ ប៉េងលាត	សមាជិក
៦ -	ឯកឧត្តម ឈួរ លាងហួត	សមាជិក
៧ -	ឯកឧត្តម អ៊ឹង ហួត	សមាជិក
៨ -	ឯកឧត្តម សឺន ស៊ូប៊ែរ្តិ៍	សមាជិក
៩ -	ឯកឧត្តម ជាម យៀប	សមាជិក
១០-	ឯកឧត្តម កាន់ ម៉ន	សមាជិក
១១-	ឯកឧត្តម ឈាង វុន	សមាជិក
១២-	ឯកឧត្តម ម៉ៅញ សាផាន	សមាជិក
១៣-	ឯកឧត្តម ឡូយ ស៊ីមឈាង	សមាជិកបំរុង
១៤-	ឯកឧត្តម ប៊ិន ឈិន	សមាជិកបំរុង
១៥-	ឯកឧត្តម សេរី កុសល	សមាជិកបំរុង
១៦-	ឯកឧត្តម សរ សារ៉ាត	សមាជិកបំរុង
១៧-	ឯកឧត្តម ប៉ុល ហំម	សមាជិកបំរុង
១៨-	ឯកឧត្តម ឯក សំអុល	សមាជិកបំរុង
១៩-	ឯកឧត្តម ឈឹម សៀកឡេង	សមាជិកបំរុង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

****

រដ្ឋសភា
លេខ : ៧៦១ ៩៨

វិសោធនកម្ម
លើប្រការ ២៩ ប្រការ ៣១ និងប្រការ ៤៧
នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា

ប្រការ ២៩ (ថ្មី).-

ការពិភាក្សាលើសេចក្ដីព្រាងច្បាប់ឬសេចក្ដីស្នើច្បាប់ត្រូវធ្វើដូចតទៅ :

១- អង្គសភាពិភាក្សានិងអនុម័តលើខ្លឹមសារទាំងមូលគឺបញ្ចេញមតិថា តើគួរទទួលពិចារណាឬទេ ។

២- អង្គសភាពិភាក្សានិងអនុម័តលើមាត្រាមួយម្ដងៗក៏បាន ឬលើជំពូកមួយម្ដងៗក៏បាន ។

អង្គសភាអាចប្រើនីតិវិធីពិភាក្សាសង្ខេបបាន ដោយពិភាក្សាតែមាត្រាឬជំពូកណាដែលមានសំណើធ្វើវិសោធនកម្មជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដូចមានចែងក្នុងប្រការទាំងឡាយខាងលើនេះ ។

ក្នុងករណីដែលនឹងត្រូវប្រើនីតិវិធីណាមួយខាងលើនេះ គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ត្រូវជូនពតិមានដល់អ្នកតំណាងរាស្ត្រជាមុន ។

៣- អង្គសភាអនុម័តលើសេចក្ដីព្រាងច្បាប់ឬសេចក្ដីស្នើច្បាប់ទាំងមូល ។

ប្រការ ៣១ (ថ្មី).-

សេចក្ដីស្នើថវិការបស់រដ្ឋសភា ត្រូវកំណត់ដោយគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ហើយត្រូវបញ្ជូនទៅក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីបញ្ចូលក្នុងគម្រោងថវិកាជាតិ ។

ប្រការ ៤៧ (ថ្មី).-

កូរ៉ុមសំរាប់ប្រជុំត្រូវមានសមាជិករដ្ឋសភាប្រាំពីរភាគដប់នៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

សមាជិកដែលអវត្តមានត្រូវបានចុះក្នុងបញ្ជីអវត្តមាន ហើយបញ្ជីនេះត្រូវបានប្រកាសដោយប្រធានដោយបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុផង ។

ប្រធានរដ្ឋសភាត្រូវផ្អាកការប្រជុំ បើកូរ៉ុមមិនគ្រប់ក្នុងរយៈពេល ១៥ នាទីបន្ទាប់ពីហួសពេលកំណត់នៃការចាប់ផ្តើមប្រជុំ ។

វិសោធនកម្មនេះត្រូវបានរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុម័តនៅថ្ងៃទី ៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៥ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា លើកទី ៥ នីតិកាលទី ១ ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៥

ប្រធានរដ្ឋសភា

ជា ស៊ីម

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រដ្ឋសភា

វិសោធនកម្ម
ប្រការ ៣៦ និងប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង
នៃរដ្ឋសភា

ប្រការតែមួយ .-

ប្រការ ៣៦ និងប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ត្រូវបានកែប្រែដូចតទៅ :

ប្រការ ៣៦ ថ្មី.-

ក្នុងបញ្ហាទាំងឡាយដែលរដ្ឋសភាត្រូវពិនិត្យរដ្ឋសភាបញ្ចេញមតិដោយវិធី៣យ៉ាង គឺ ដោយលើដៃ ដោយបោះឆ្នោតចំហ ឬបោះឆ្នោតសម្ងាត់ ។

វិធីបញ្ចេញមតិដោយលើកដៃ ឬដោយបោះឆ្នោតចំហខាងលើនេះអាចធ្វើឡើងតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិច ។

ប្រការ ៣៨ ថ្មី.-

កាលបើការបញ្ចេញមតិដោយវិធីលើកដៃបានធ្វើពីរដងហើយ នៅតែមិនទាន់បានលទ្ធផលច្បាស់លាស់ទេនោះ ត្រូវប្រើវិធីបោះឆ្នោតជាចំហ ។

វិធីបោះឆ្នោតចំហនេះត្រូវធ្វើដូចតទៅ :

អាជ្ញាសភាកាន់ហិបឆ្នោតដើរទទួលប្រមូលយកសន្លឹកឆ្នោតពីសមាជិករដ្ឋសភា ។ សមាជិករដ្ឋសភាត្រូវសរសេរឈ្មោះខ្លួនលើសន្លឹកឆ្នោតនោះ ។ សន្លឹកឆ្នោតមានបីយ៉ាង : ពណ៌សសំគាល់ថាព្រម ពណ៌ខៀវសំគាល់ថាមិនព្រម និងពណ៌សឆ្នូតខៀវសំគាល់ថាអនុបវាទ ។

ក្រោយពីបោះឆ្នោតរួចស្រេចហើយ លេខាធិការរាប់សន្លឹកឆ្នោត ។ ដល់រាប់សន្លឹកឆ្នោតរួចហើយ ប្រធានរដ្ឋសភាត្រូវប្រកាសលទ្ធផលជូនអង្គសភាស្តាប់ ។

វិសោធនកម្មនេះត្រូវបានរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៣ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៩ នីតិកាលទី ២ ។

ភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី [illegible] ខែ [illegible] ឆ្នាំ ២០០៣

នរោត្តម រណឫទ្ធិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

សំណុំរឿង

លេខៈ ០៥៨/០០២/២០០៣

ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣

សេចក្ដីសំរេច

លេខៈ ០៥២/០០៣/២០០៣ កបធ.ច

ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ជស/រកម/០៤៩៨/០៦ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សា-ធម្មនុញ្ញ
- បានឃើញសំណើលេខ ១១៧ រស ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៣ របស់សម្ដេចក្រុមព្រះ ប្រធានរដ្ឋសភា ស្នើឱ្យក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញពិនិត្យធម្មនុញ្ញភាពលើវិសោធនកម្មប្រការ ៣៦ និង ប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញបានទទួលនៅថ្ងៃទី ០៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣
- បានឃើញប្រការ ៣៦ និង ប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភាដែលអគ្គ-លេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភាបានផ្ញើមកក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនៅថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣ ហើយដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញបានទទួលនៅថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំដដែល

ក្រោយពីបានស្ដាប់របាយការណ៍របស់សមាជិករាយការណ៍

ក្រោយពីបានពិភាក្សាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

- យល់ឃើញថា មាត្រា ១៤០ ថ្មីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ត្រង់វាក្យខ័ណ្ឌទី ២ ឃ្លាទី ១ ដែលចែងថា " បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរដ្ឋសភា បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងព្រឹទ្ធសភា និង ច្បាប់រៀបចំអង្គការទាំងឡាយ ត្រូវតែបញ្ជូនទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញពិនិត្យមុននឹងប្រកាស

ឱ្យប្រើ ។ ” និង មាត្រា ១៦ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

ការស្នើសុំឱ្យពិនិត្យធម្មនុញ្ញភាពលើវិសោធនកម្ម ប្រការ ៣៦ និង ប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ដោយសម្តេចក្រុមព្រះ ប្រធានរដ្ឋសភា ជាការស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ

- យល់ឃើញថា ការសំរេចអំពីធម្មនុញ្ញភាពលើវិសោធនកម្មបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ជាភារកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញដោយផ្អែកតាមមាត្រា ១៤០ ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ត្រង់វាក្យខ័ណ្ឌទី ២ ឃ្លាទី ២ ដែលចែងថា ” ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញត្រូវសំរេចក្នុងរយៈពេលសាមសិប (៣០) ថ្ងៃយ៉ាងយូរ ថាតើ ច្បាប់ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរដ្ឋសភា បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងព្រឹទ្ធសភា ខាងលើ ស្រប ឬ មិនស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។ ”
- យល់ឃើញថា ប្រការ ៣៦ ថ្មី និង ប្រការ ៣៦ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ខុសគ្នាត្រង់ការបន្ថែមលើប្រការ ៣៦ (ចាស់) នូវវាក្យខ័ណ្ឌមួយថ្មីទៀតដែលចែងថា ” វិធីបញ្ចេញមតិដោយលើកដៃ ឬ ដោយបោះឆ្នោតចំហខាងលើនេះអាចធ្វើឡើងតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិច ។ ”
- យល់ឃើញថា ប្រការ ៣៨ ថ្មី និង ប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ខុសគ្នាត្រង់ប្រការ ៣៨ ថ្មី ប្តូរដាក់ ពណ៌ស សំគាល់ថា ព្រម មុនដាក់ ពណ៌ខៀវ សំគាល់ថា មិនព្រម ។ អត្ថន័យទាំងអស់នៅដដែល

ការប្តូរដាក់មុនក្រោយ ដើម្បីឱ្យមានភាពរលូន និង ពិរោះស្តាប់ ” ព្រម ” ” មិនព្រម ” ” អនុបវាទ ” មិនមានអ្វីមិនស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញទេ

- យល់ឃើញថា ប្រការ ៣៦ ថ្មី មិនមានចែងច្បាស់លាស់អំពីនីតិវិធីដែលត្រូវប្រើប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិចក្នុងការបោះឆ្នោតចំហ ។ ការមិនបានចែងនីតិវិធីអាចនឹងបណ្តាលឱ្យមានការប៉ះពាល់ដល់ប្រការ ៣៨ ថ្មី ដែលមានបញ្ជាក់ត្រង់ថា ” អាជ្ញាសភាកាន់ហិបឆ្នោតដើរទទួលប្រមូលយកសន្លឹកឆ្នោតពីសមាជិករដ្ឋសភា ” ។ ទោះបីមានបច្ចេកវិទ្យាដល់កំរិតខ្ពស់ក៏នៅមានការលំបាកក្នុងការបំពេញលក្ខខ័ណ្ឌឱ្យមានអាជ្ញាសភាប្រតិបត្តិការងារដូចនេះបានឡើយ

- យល់ឃើញថា ដើម្បីឱ្យស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ត្រង់មាត្រា ៥ គួរប្រើភាសាខ្មែរ ដែលមាន សម្រាប់ជំនួសពាក្យបរទេស គឺពាក្យ អសន្យាណូ ជំនួសពាក្យ " អេឡិចត្រូនិច " ។

សំរេច

មាត្រា ១.- វិសោធនកម្មលើប្រការ ៣៦ និង ប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភាដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តយល់ព្រមកាលពីថ្ងៃទី ២៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៣ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៩ នីតិកាលទី ២ ត្រូវបានប្រកាសថាស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

មាត្រា ២.- សេចក្ដីសំរេចនេះ ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី ២១ ខែកុម្ភៈឆ្នាំ ២០០៣ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ជាសេចក្ដីសំរេចស្ថាពរ បិទផ្លូវតវ៉ា ហើយមានអានុភាពអនុវត្តទៅលើអំណាចទាំងអស់ដែលមានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងត្រូវចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
ប្រធាន

ប៊ិន ឈិន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រដ្ឋសភា

វិសោធនកម្ម

ប្រការ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៩ ១០ ១៤ ១៥
១៧ ២២ ៣១ថ្មី ៣៣ ៤០ ៤១ ៤៨ ៥១ ៥៥ ៥៦ ៥៨ ៥៩ ៦០
និងប្រការ ៨៣ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋសភាលេខ ០១១ រស ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៤

ប្រការតែមួយ.-

ប្រការ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៩ ១០ ១៤ ១៥ ១៧ ២២ ៣១ ថ្មី ៣៣ ៤០ ៤១ ៤៨ ៥១ ៥៥ ៥៦ ៥៨ ៥៩ ៦០ និងប្រការ ៨៣ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋសភាលេខ ០១១ រស ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៤ ត្រូវបានកែប្រែដូចតទៅ :

ប្រការ ២ ថ្មី.-

នៅពេលបើកសម័យប្រជុំលើកទី ១ នៃនីតិកាលនីមួយៗ រដ្ឋសភាត្រូវចាប់ដំណើរការក្រោមអធិបតីភាពប្រធានបណ្តោះអាសន្នមួយរូប ដែលជាបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតមានអាយុច្រើនជាងគេដែលមានវត្តមាន ហើយមានសមាជិកប្រាំរូប ដែលជាបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតមានអាយុតិចជាងគេដែលមានវត្តមាន ជាលេខាធិការដើម្បីជួយប្រធានក្នុងការងារ ។

ក. ក្នុងករណីធម្មតា ក្រោមការដឹកនាំរបស់ព្រឹទ្ធសមាជិករដ្ឋសភាខាងលើនេះ ប្រសិនបើមានក្រុមប្រាំពីរភាគដប់ រដ្ឋសភាត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើការតាមរបៀបវារៈដូចតទៅ :

១-សម្រេចអំពីសុពលភាពនៃអាណត្តិរបស់សមាជិកនីមួយៗ ។

២-បោះឆ្នោតជ្រើសរើសដាច់ដោយឡែកពីគ្នានូវ ប្រធាន អនុប្រធានទាំងពីររបស់រដ្ឋសភា ដោយមតិភាគច្រើនពីរភាគបីនៃសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

មិនអាចជជែកពិភាក្សាអ្វីឡើយនៅក្រោមអធិបតីភាពរបស់ព្រឹទ្ធសមាជិក ។

តំណាងរាស្ត្រទាំងអស់ត្រូវធ្វើសច្ចាប្រណិធានមុនពេលចូលកាន់តំណែងដូចមានខ្លឹមសារចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៥ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

ខ- ក្នុងករណីដែលស្ថានភាពនយោបាយតម្រូវឱ្យអនុវត្តតាមច្បាប់ធម្មនុញ្ញបន្ថែមសំដៅធានានូវដំណើរការជាប្រក្រតីនៃស្ថាប័នជាតិ ក្រោមការដឹកនាំរបស់ព្រឹទ្ធសមាជិករដ្ឋសភាខាងលើនេះ ប្រសិនបើមានកូរ៉ុមប្រាំពីរភាគដប់ រដ្ឋសភាត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើការតាមរបៀបវារៈដូចតទៅ :

១-សម្រេចអំពីសុពលភាពនៃអាណត្តិរបស់សមាជិកនីមួយៗ ។

២-បោះឆ្នោតជាកញ្ចប់ដើម្បីជ្រើសតាំង ប្រធាន អនុប្រធានរដ្ឋសភា ប្រធាន អនុប្រធានគណៈកម្មការជំនាញទាំងអស់នៃរដ្ឋសភា និងផ្តល់សេចក្តីទុកចិត្តចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាលនៅដើមនីតិកាលនីមួយៗ ដោយវិធីលើកដៃ និងដោយសម្លេងភាគច្រើនពីរភាគបី នៃសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

មិនអាចជជែកពិភាក្សាអ្វីឡើយនៅក្រោមអធិបតីភាពរបស់ព្រឹទ្ធសមាជិក ។

តំណាងរាស្ត្រទាំងអស់ត្រូវធ្វើសច្ចាប្រណិធានមុនពេលចូលកាន់តំណែងដូចមានខ្លឹមសារចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៥ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

ប្រការ ៣ ថ្មី.-

នៅពេលបើកសម័យប្រជុំខាងលើនេះ ព្រឹទ្ធសមាជិករដ្ឋសភា ប្រកាសជូនអង្គសភា :

- ឈ្មោះបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតជាស្ថាពរ ដែលគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតបានបញ្ជូនមក ។

- ឈ្មោះបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតដែលមានគេប្តឹងតវ៉ា ហើយដែលក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញបានបដិសេធបណ្តឹងទាំងនោះ ។

ឈ្មោះតំណាងរាស្ត្រពេញសិទ្ធិទាំងអស់ ដែលបានសម្រេចសុពលភាពរួចហើយត្រូវបិទផ្សាយក្នុងរដ្ឋសភា និងផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈក្រោយពេលប្រជុំ ។

ប្រការ ៤ ថ្មី.-

តំណាងរាស្ត្រមានឋានៈ និងបុព្វសិទ្ធិស្មើនឹងឧត្តមមន្ត្រីផុតលេខ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

តំណាងរាស្ត្រគ្រប់រូប ត្រូវបានទទួលការធានារ៉ាប់រងសង្គមនៅក្នុងអាណត្តិរបស់ខ្លួន ។ ដោយឡែក ក្នុងករណីដែលតំណាងរាស្ត្រទទួលអនិច្ចកម្មនៅក្នុងអាណត្តិ រដ្ឋសភាត្រូវទទួលបន្ទុករៀបចំពិធីបុណ្យសព និងផ្តល់ប្រាក់បំណាច់ ព្រមទាំងប្រាក់ឧបត្ថម្ភផ្សេងៗគ្រប់យ៉ាងដល់គ្រួសារសពរយៈពេលមួយឆ្នាំទៀត គិតពីថ្ងៃទទួលអនិច្ចកម្ម ។

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ត្រូវរៀបចំរបបប្រាក់បំណាច់ របបធានារ៉ាប់រងសង្គម របបបេសកកម្ម និងល័ក្ខខ័ណ្ឌធ្វើការងាររបស់តំណាងរាស្ត្រ ។

ប្រការ ៥ ថ្មី.-

ក្រោយពីព្រះមហាក្សត្រ ឬ ព្រះរាជតំណាងបានបើកនីតិកាលរដ្ឋសភារួចហើយ ហើយបើអង្គសភាមានសមាជិកវត្តមានប្រាំពីរភាគដប់យ៉ាងតិចនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល រដ្ឋសភាអាចដំណើរការបន្តតាមរបៀបវារៈ ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ២ថ្មី ។

ប្រការ ៦ ថ្មី.-

គណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភាមាន :

១-គណៈកម្មការសិទ្ធិមនុស្ស ទទួលពាក្យបណ្តឹង អង្កេត និងទំនាក់ទំនងរដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា

២-គណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ និងសវនកម្ម

៣-គណៈកម្មការផែនការ វិនិយោគ កសិកម្ម អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ បរិស្ថាន និង ធនធានទឹក

៤-គណៈកម្មការមហាផ្ទៃ ការពារជាតិ អង្កេត បោសសំអាត និង មុខងារសាធារណៈ

៥-គណៈកម្មការកិច្ចការបរទេស សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ឃោសនាការ និងព័ត៌មាន

៦-គណៈកម្មការនីតិកម្ម និងយុត្តិធម៌

៧-គណៈកម្មការអប់រំ យុវជន កីឡា ធម្មការ កិច្ចការសាសនា វប្បធម៌ និង ទេសចរណ៍

៨-គណៈកម្មការសុខាភិបាល សង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន យុវនីតិសម្បទា ការងារ បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងកិច្ចការនារី

៩-គណៈកម្មការសាធារណការ ដឹកជញ្ជូន ទូរគមនាគមន៍ ប្រៃសណីយ៍ ឧស្សាហកម្ម រ៉ែ ថាមពល ពាណិជ្ជកម្ម រៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ។

ប្រការ ៧ ថ្មី.-

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភាមាន :

- ប្រធានរដ្ឋសភា
- អនុប្រធានទាំងពីរ នៃរដ្ឋសភា
- ប្រធានគណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភា ។

ប្រធានរដ្ឋសភា ជាប្រធានគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ។

កូរ៉ុមសំរាប់ប្រជុំគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ត្រូវឱ្យមានលើសពីពាក់កណ្តាលនៃចំនួនសមាជិក ។

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា មានអាណត្តិស្មើនឹងនីតិកាលរបស់រដ្ឋសភា ។

ប្រការ ៩ ថ្មី.-

អនុប្រធានទាំងពីរជួយធ្វើការប្រធានទៅតាមការបែងចែកភារកិច្ចពីប្រធាន ។ កាលបើប្រធានអវត្តមាន ឬមកធ្វើការពុំបាន អនុប្រធានធ្វើការជួសប្រធាន ក្នុងឋានៈជាប្រធានស្តីទី តាមរយៈលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិ ។

ប្រការ ១០ ថ្មី.-

ក្នុងករណីធម្មតា រដ្ឋសភាត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងដាច់ដោយឡែកពីគ្នានូវសមាជិកគណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភា ។ គណៈកម្មការនីមួយៗត្រូវជ្រើសតាំង ប្រធានមួយរូប អនុប្រធានមួយរូប និងលេខាធិការមួយរូប ដោយវិធីបោះឆ្នោត ។

ក្នុងករណីដែលស្ថានភាពនយោបាយតម្រូវឱ្យអនុវត្តតាមច្បាប់ធម្មនុញ្ញបន្ថែម

សំដៅធានានូវដំណើរការជាប្រក្រតីនៃស្ថាប័នជាតិ ការជ្រើសរើសប្រធាន និងអនុប្រធានគណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភា ត្រូវអនុវត្តតាមចំណុច ខ.២ នៃប្រការ ២ថ្មី ។ បន្ទាប់មករដ្ឋសភាអាចដំណើរការបន្ត ដើម្បីជ្រើសតាំងដាច់ដោយឡែកពីគ្នានូវសមាជិកគណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភា ដោយសម្លេងពីរភាគបីនៃសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

ពេលប្រធានគណៈកម្មការអវត្តមាន អនុប្រធានគណៈកម្មការបំពេញការងារជួសប្រធាន ក្នុងឋានៈជាប្រធានស្ដីទី តាមរយៈលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិ ។

កូរ៉ុមសំរាប់ប្រជុំគណៈកម្មការនានា ត្រូវឱ្យមានលើសពីពាក់កណ្ដាលនៃចំនួនសមាជិក ។

គណៈកម្មការនីមួយៗមានសមាជិកយ៉ាងតិចប្រាំពីររូប ។ តំណាងរាស្ត្រមួយរូប អាចជាសមាជិកពីរគណៈកម្មការបាន ។

ប្រការ ១៤ ថ្មី.–

រដ្ឋសភាមានអគ្គលេខាធិការដ្ឋានមួយទទួលបន្ទុកខាងការរៀបចំធ្វើកំណត់ហេតុរបស់រដ្ឋសភា និងរបស់គណៈកម្មការនានា ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាននេះ ទទួលភារៈរងនូវគ្រប់កិច្ចការរដ្ឋបាល និងសេវានានាជូនរដ្ឋសភា និងគណៈកម្មការទាំងអស់ ព្រមទាំងទំនាក់ទំនងផ្សេងៗក្រៅរដ្ឋសភា ។

ប្រការ ១៥ ថ្មី.–

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវដឹកនាំដោយអគ្គលេខាធិការមួយរូប និងអមដោយអគ្គលេខាធិការរងមួយរូប ។

អគ្គលេខាធិការ និងអគ្គលេខាធិការរង ត្រូវជ្រើសតាំងក្នុងចំណោមមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់មានបទពិសោធន៍ក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលយ៉ាងតិចដប់ឆ្នាំ ហើយដែលមិនមែនជាសមាជិករដ្ឋសភា និងមិនមែនជាអ្នកដឹកនាំក្នុងគណបក្សនយោបាយណាមួយ ។

ប្រការ ១៧ ថ្មី.–

បុគ្គលិកទាំងអស់នៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវតែងតាំងដោយប្រធានរដ្ឋសភា ស្របតាមច្បាប់ស្ដីពីលក្ខន្តិកៈមន្ត្រីរាជការនៃក្រុមនីតិប្បញ្ញត្តិ ។

ប្រការ ២២ ថ្មី.–

សេចក្ដីស្នើច្បាប់ដែលតំណាងរាស្ត្រ ឬសមាជិកព្រឹទ្ធសភាជាអ្នកផ្ញើនោះ ត្រូវធ្វើជាលាយល័ក្ខអក្សរ ចែកជាមាត្រា ហើយមានសេចក្ដីថ្លែងហេតុនៅខាងដើមជាប់មកជាមួយផង ។

ប្រការ ៣៦ ថ្មី (ពីរ).–

សេចក្ដីស្នើថវិការបស់រដ្ឋសភា ត្រូវកំណត់ដោយគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ហើយត្រូវបញ្ជូនទៅក្រសួងមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីបញ្ចូលក្នុងគម្រោងថវិកាជាតិ ។

របាយការណ៍ទូទាត់ចំណាយថវិការបស់រដ្ឋសភានៅរាល់ដំណាច់ឆ្នាំ ត្រូវដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភាពិនិត្យសម្រេច ហើយត្រូវបញ្ជូនទៅក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីរៀបចំបញ្ចូលក្នុងសេចក្ដីព្រាងច្បាប់ស្ដីពីការទូទាត់ថវិកាទូទៅរបស់រដ្ឋ ។

ប្រការ ៣៣ ថ្មី.–

តំណាងរាស្ត្រដែលបានតាំងសំណួរចំពោះរដ្ឋមន្ត្រីណាមួយ អាចសុំដកលិខិតតាំងសំណួររបស់ខ្លួនចេញបាន ។

តំណាងរាស្ត្រឯទៀតអាចទទួលពាក្យសុំតាំងសំណួរដែលដកចេញហើយនោះ ទៅជូនប្រធានរដ្ឋសភាសាជាថ្មីទៀតបាន កាលបើយល់ឃើញថាចាំបាច់ ។

បើមានការបើកឱ្យជជែកដេញដោល ម្ចាស់សំណួរ ភាគីឯទៀត និង រដ្ឋមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ នាយករដ្ឋមន្ត្រី អាចជជែកឆ្លើយឆ្លងយោបល់ក្នុងរយៈពេលដែលមិនអាចលើសពីមួយពេលប្រជុំឡើយ ។ រដ្ឋសភាកំណត់ទុកពេលមួយថ្ងៃក្នុងមួយសប្ដាហ៍សំរាប់ចោទសួររាជរដ្ឋាភិបាល ។ ការប្រជុំនេះមិនទាមទារកូរ៉ុមទេ ។

បើសំណួរចំលើនាយករដ្ឋមន្ត្រី នាយករដ្ឋមន្ត្រី ឬតំណាងក្នុងករណីនាយករដ្ឋមន្ត្រីមានធុរៈ ត្រូវមកឆ្លើយសំណួរ ។

បើសំណួរចំលើសមាជិករាជរដ្ឋាភិបាលរូបណា សមាជិករូបនោះត្រូវមកឆ្លើយសំណួរនៅរដ្ឋសភា ។

ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សម័យប្រជុំសម្រាប់ឆ្លើយសំណួរខាងលើនេះមិនអាចបើកលទ្ធភាពឱ្យមានការបោះឆ្នោតប្រភេទណាមួយបានឡើយ ។

ប្រការ ៤០ ថ្មី.–

វិធីបោះឆ្នោតសម្ងាត់ត្រូវតែប្រើក្នុងការជ្រើសតាំង ការសម្តែងការទុកចិត្តនិងក្នុងការអនុម័តញត្តិបន្ទោស វៀរលែងតែមានកំណត់ក្នុងច្បាប់ធម្មនុញ្ញបន្ថែមសំដៅធានាទំនួរដំណើរការជាប្រក្រតីនៃស្ថាប័នជាតិ ។

ការអនុម័តច្បាប់ធ្វើវិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញ អាចប្រព្រឹត្តដោយវិធីបោះឆ្នោតសម្ងាត់ដែរ ។

ប្រការ ៤១ ថ្មី.–

ការអនុម័តទាំងឡាយត្រូវយកតាមមតិភាគច្រើនដែលមានកំណត់ក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។ ក្រៅពីនេះមតិភាគច្រើនដាច់ខាតនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ត្រូវទុកជាបានការ វៀរលែងតែមានការកំណត់ក្នុងច្បាប់ដោយឡែក ។

ប្រការ ៤៨ ថ្មី.–

អាសនានុក្រមនៃតំណាងរាស្ត្រ ត្រូវរៀបជាក្រុមៗតាមគណបក្សនយោបាយពីមុខទៅក្រោយ ។ ក្រុមនីមួយៗត្រូវមានសមាជិកយ៉ាងតិចដប់បីរូប ។ តំណាងរាស្ត្រមួយរូបអាចចូលជាសមាជិករបស់ក្រុមតែមួយប៉ុណ្ណោះ ។ ក្រុមនីមួយៗត្រូវមានប្រធានមួយរូប អនុប្រធានមួយរូប ។ គណបក្សនយោបាយណាមានអាសនៈតិចជាងដប់បី ត្រូវជ្រើសរើសក្រុមណាមួយដែលខ្លួនពេញចិត្តនៅជាមួយ ។

បញ្ជីរាយនាមរបស់ក្រុមតំណាងរាស្ត្រនៃគណបក្សនយោបាយ ត្រូវផ្ញើជូនប្រធានរដ្ឋសភា ។

ប្រការ ៥១ ថ្មី.–

ក្នុងករណីដែលប្រធាន ឬ អនុប្រធានរដ្ឋសភាលាលែងពីមុខដំណែង ឬ អនិច្ចកម្ម រដ្ឋសភាត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងប្រធាន ឬ អនុប្រធានថ្មី ។

ប្រការ ៥៥ ថ្មី.–

តំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុមនីមួយៗត្រូវសុំ តាមរយៈតំណាងក្រុមរបស់ខ្លួន ហើយទទួលសេចក្តីអនុញ្ញាតពីប្រធានរដ្ឋសភាជាមុនសិន ទើបនិយាយបាន ។

ប្រការ ៥៦ ថ្មី.–

តាមធម្មតា លេខាធិការត្រូវកត់ឈ្មោះតំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុមនីមួយៗដែលសុំនិយាយជាលំដាប់តាមសុំមុន សុំក្រោយ ។

ប្រការ ៥៨ ថ្មី.–

តាមគោលការណ៍ រយៈពេលនិយាយសំរាប់តំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុមនីមួយៗត្រូវមានកំណត់ ហើយត្រូវនិយាយតែពីប្រធានបទដែលកំពុងពិភាក្សា ។ បើនិយាយក្រៅប្រធានបទ ប្រធានត្រូវរំលឹកឱ្យធ្វើតាមរបៀបខាងលើនេះវិញ ។ បើតំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុមនោះ នៅចចេសនិយាយក្រៅប្រធានបទដដែល ប្រធានអង្គប្រជុំអាចបញ្ឈប់វាគ្មិននោះកុំឱ្យនិយាយបន្តទៅទៀត ។

ប្រការ ៥៩ ថ្មី.–

តាមធម្មតា តំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុមដែលបានចុះឈ្មោះសុំនិយាយ និយាយបានម្ភៃនាទីយ៉ាងយូរ ។ តំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុមដែលគ្រាន់តែសុំឆ្លើយតប និយាយបានតែប្រាំនាទីទេ ។

បើប្រធានយល់ឃើញថាជាការចាំបាច់ ឬជាការមានប្រយោជន៍ក្នុងការពិភាក្សានោះ ប្រធានអាចអនុញ្ញាតបន្ថែមពេលឱ្យនិយាយដប់នាទីទៀតបាន ។ ការបន្ថែមនេះអាចអនុញ្ញាតឱ្យបន្តបានពីរដងក្នុងប្រធានបទដដែល ។

តំណាងរាស្ត្រឯទៀតក្នុងក្រុមជាមួយ មានសិទ្ធិសុំបញ្ចេញមតិបន្ថែមក្នុងប្រធានបទដដែល និងក្នុងរយៈពេលដែលនៅសល់ពីការកំណត់ខាងលើ ។

ប្រការ ៦០ ថ្មី.–

បទប្បញ្ញត្តិអំពីការចុះឈ្មោះសុំនិយាយជាលំដាប់គ្នា និងអំពីកំណត់រយៈពេលនិយាយនេះ ប្រើសម្រាប់តែតំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុម មិនត្រូវប្រើសំរាប់ម្ចាស់សេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬម្ចាស់សេចក្តីស្នើច្បាប់ទេ ។

ប្រការ ៨៣ ថ្មី.–

អាសនៈរបស់តំណាងរាស្ត្រដែលនៅទំនេរ ដោយសុំលាលែង ដោយបោះបង់ចោលការងារចំនួនបីខែគ្មានការអនុញ្ញាត ដោយទទួលមរណភាព ដោយប្រាសចាកសមាជិកភាពរដ្ឋសភា ឬ ដោយប្រាសចាកសមាជិកភាពពីគណបក្សជាប់ឆ្នោត ត្រូវបំពេញជំនួសដោយតំណាងរាស្ត្រថ្មីលំដាប់លេខរៀងបន្ទាប់ ដែលជ្រើសរើសក្នុងបញ្ជីបេក្ខជនឈរឈ្មោះតំណាងគណបក្សក្នុងមណ្ឌលជាមួយគ្នា ។

វិសោធនកម្មនេះ ត្រូវបានរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុម័តនៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា លើកទី ២ នីតិកាលទី ៣ ។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥

ប្រធានរដ្ឋសភា

នរោត្តម រណឫទ្ធិ